

Paumen

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Maartje Paumen

met Robèrt Misset

Paumen

Altijd tot het uiterste

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4013 0

© 2017 Maartje Paumen

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Jan Willem de Venster

Foto auteur © Hugo Thomassen

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Proloog

Het is 8 augustus 2012 en nu moet het gebeuren, in de halve finale van de Olympische Spelen in Londen tegen Nieuw-Zeeland. We staan met 1-0 achter en krijgen een strafcorner. Als verdedigende middenvelder heb ik de tijd om naar de kop van de cirkel te lopen en te overdenken hoe ik hem zal nemen. De druk is groter dan ooit. Deze bal moet erin, maar ik heb twee problemen. Ik heb dit toernooi nog niet één keer gescoord uit de strafcorner, mijn handelsmerk. En bijna niemand weet dat mijn relatie met teamgenoot Carlien Dirkse van den Heuvel onder spanning staat.

Ik voel me klote in Londen. De strafcorner heeft me grootgemaakt, maar ook heel klein. Tijdens de Spelen van Londen heb ik de corner als een last ervaren. Ik heb die status als cornerspecialist zelf opgebouwd. Op het EK in 2005, het WK in 2006, de Spelen van Peking in 2008, het EK in 2009, het WK in 2010 en de Champions Trophy in 2011 scoorde ik als het moest. In de poulefase tijdens de Spelen

van Londen liep de corner stroef. Voor het eerst scoorde ik niet op een groot toernooi.

Tegen België ging er een bal op de lat, de andere corner werd gepakt door de lijnstoppers. We versloegen Zuid-Korea en Japan met 3-2, China met 1-0. Na een 2-1 zege op het gastland Groot-Brittannië waren we poulewinnaar. Ongeslagen. Niks aan de hand zou je zeggen, maar zo werkt het niet bij mij. Ik voel de ogen van de buitenwereld in mijn rug prikken. Ik wil mezelf verdedigen, me groter voordoen dan ik me voel. Ik maak ze niet en dat vreet aan me. Ik bouwde de druk nog meer op door te zeggen: ‘Wacht maar, op de belangrijke momenten sta ik er echt wel.’

Ik hoor mensen klagen: waar blijven die goals van Paumen? Journalisten vragen: ‘Waarom gaan ze er niet in?’ Ik ben continu bezig met: hoe ga ik de pers tevreden houden? Wat ga ik vertellen als ik niet scoor? Ik heb mezelf als speelster al tien keer bewezen, dus ik weet echt wel dat ik niet alleen voor die corner in het Nederlands team sta. Ik doe alsof het me niet raakt, moet als aanvoerder overkomen als een sterke persoonlijkheid. Maar ondertussen voel ik me kwetsbaar.

Ik voel een leegte. Als mijn corners er niet ingaan, ontbreekt er iets bij me. Scoren past bij mij. Paumen zonder goals, dat klopt niet. Dan word ik onrustig. Tijdens de trainingen loopt het wel goed, sta ik lekker te pushen. In de wedstrijden lukt het niet. We hebben een sessie met het team waarbij we onze gevoelens kunnen delen. Het leidt tot een emotioneel gesprek.

Aan het eind van die bijeenkomst zegt bondscoach Max Caldas: ‘Paumen, maak je geen zorgen, jij gaat echt scoren uit die corner.’ Ik barst in tranen uit. Hij weet hoe diep het bij me zit. Max ziet mijn worsteling. De groep reageert heel

goed. Alle meiden zeggen: 'Paumen, we weten dat jij er straks weer staat en dat je die corners maakt.'

In Londen krop ik nog meer gevoelens op. Ik woon sinds 2011 samen met Carlien en binnen de ploeg is onze liefde nooit een probleem geweest. Maar de sport heeft de relatie ondermijnd. Je voelt dat je wegzakt als stel, merkt dat het anders is dan de voorgaande jaren. Het stapelt zich op. Ik probeerde dat sluimerende gevoel te negeren, op weg naar Londen 2012. Voor het eerst gingen we als stel naar de Spelen, wisten wij veel hoe dat moest?

Ook nu dacht ik: als het team er maar niets van gaat merken dat het minder gaat met ons. We moeten sowieso bij elkaar blijven voor de Spelen, anders hebben we straks vier jaar voor niks getraind en barst de bom in Londen. Ik voelde dat mijn relatie met Carlien was veranderd. Het was hockey, Olympische Spelen, presteren, voor mij en voor Carlien.

We hadden veel minder tijd voor elkaar, hebben minder in elkaar geïnvesteerd. Het gebeurt en je laat het gebeuren. De intimiteit vloeit weg, het sijpelt langzaam door. Ook Carlien voelde natuurlijk dat het niet zo lekker ging tussen ons. Maar we wilden onze relatie voor de Spelen niet nog meer onder druk zetten. Je gaat het uit de weg en parkeert je gevoelens. Ik loop in Londen met een onzichtbaar rotsblok op mijn nek.

Het vertrouwen van de groep tilt me weer op. Ik heb nog een duwtje nodig en die krijg ik uit onverwachte hoek. De dag na die bijeenkomst is mijn moeder jarig. Ze wordt vijfenzestig jaar. Mijn gehele familie is aanwezig in Londen en voor het ontbijt zegt Max dat hij een verrassing voor me heeft. En hij feliciteert me met mijn moeder.

Vanuit het appartementencomplex in het olympisch dorp loop ik naar buiten. Stiekem verwacht ik dat mijn ouders daar wellicht op me wachten. Het is vroeg in de ochtend, mijn ogen zijn nog halfdicht. Zie ik Toon Siepman daar ineens staan, mijn mentor en trainer van de strafcorner die niet tot de staf van het Nederlands team behoort.

Max staat een beetje lachend tussen ons in. Ik denk: shit, dit kan twee dingen betekenen. Of Max heeft er helemaal geen vertrouwen meer in of het is een mooi gebaar om mij nog extra op de corner te laten trainen. Ik weet even niet hoe ik moet reageren, maar ik ben blij om Toon te zien. Kan ik even met hem trainen en met hem lullen. We ontbijten samen en gaan daarna naar het trainingsveld.

Dan vraagt Toon: 'Doe eens twee ballen op elke hoek.' En elke bal gaat er keihard in. De scherpte is er en de snelheid. Beter kan niet. Waarna Toon zegt: 'Ik weet niet waar jij je druk om maakt, maar die ballen gaan er morgen gewoon in tegen Nieuw-Zeeland.'

Nu is het dus 8 augustus, de dag van de halve finale op de Olympische Spelen. Ik loop naar de kop van de cirkel. Nieuw-Zeeland staat met 1-0 voor, ik mag niet falen. Ik zal niet falen. Ik moet het vertrouwen van mijn teamgenoten en de coach terugbetalen. Hier heb ik tienduizend uur voor getraind. De sleppush zo geperfectioneerd dat ik hem kan dromen. Ik sta voorovergebogen en leun op mijn stick. De stilte daalt neer over het hockeystadion. Dan klinkt het fluitje.

Marilyn Agliotti is een feilloze aangever, Maartje Goderie de betrouwbare stopper. Ik speel een combinatie met Maartje en raak de bal helemaal niet goed. Maar de keeper ligt in de verkeerde hoek en de bal gaat in een boogje over

haar heen. 1-1. Dat doelpunt is zo'n bevrijding! Fuck alle pers, fuck iedereen, hij gaat erin, maakt niet uit hoe. Het is zo'n lekker gevoel. Het is de moeilijkste wedstrijd die we in Londen hebben gespeeld. En hij staat model voor mijn carrière, eerst door de stront en dan het geluk vinden.

Het mooie is dat je het vanbinnen voelt als je gaat scoren. Je ziet het bij je teamgenootjes als je bij elkaar komt op de kop van de cirkel en afspreekt of het eerste of tweede koppel gaat pushen. Het belangrijkste is elkaar in de ogen te kijken en te weten: deze strafcorner gaan we maken. 'Paumen, je gaat scoren, we hebben zoveel vertrouwen in jou.' Dat maakt je groot.

Mensen vragen me: hoe komt het dat je altijd scoort als het moet? Ik weet het niet. Ik wil er ook niet te veel over nadenken, want dan maak ik ze misschien niet meer. In het verleden heb ik dat wel gedaan, daar werd de corner niet beter van. Ik moet mijn ziel en zaligheid in die corner leggen en zien waar het schip strandt. Het is mijn kracht dat ik kan presteren onder druk.

De ban is gebroken in de halve finale tegen Nieuw-Zeeland. In de 53ste minuut krijgen we bij een 2-1 achterstand opnieuw een strafcorner. Ik voel me bevrijd, dit is mijn dag. Ik zweef. Nu is Naomi van As de ideale aangever en legt Merel de Blaey de bal perfect voor me klaar. Alles klopt bij mijn sleppush. Ik explodeer. Het gedreven kind van hockeyclub Geleen werd het cornermeisje van de Nederlandse ploeg. De linksback met een magisch kunstje is nu de leider en de aanvoerder.

We hebben nog een kwartier te spelen. Mijn kunstje moet het verschil maken tussen goud of helemaal niets. Ik voel dat ik de bal optimaal op mijn stick heb. Precisie,

schijn, een hoge snelheid. Het kan niet beter. De bal spat in het dak van het doel: 2-2. De adrenaline spuit door mijn lichaam. De oerkreet komt uit mijn tenen, de tranen staan in mijn ogen. Dit is mijn ultieme strafcorner.

In deze ontlading zit veel meer dan de blijdschap om de gelijkmaker.

Ik weet zeker dat we de finale gaan halen. En dan zal het goud voor ons zijn. Maar ik weet ook dat tussen mij en Carlien iets moet veranderen, anders stevenen we af op een breuk.

1

Een zorgeloze jeugd in Limburg

Het oude veld van hockeyclub HC Geleen is nu een wildernis. Achter de voetbalvelden van Geleen-Zuid staat het gras metershoog. Het hek staat er nog, net als ruim twintig jaar geleden zit ook nu een gat in de omheining. In mijn jeugd knipten mensen 's nachts ook een gat in de afrastering om op dat veld te kunnen spelen. Ik heb hier tot mijn vijftiende gehockeyd. Mijn oudste broer Joep en mijn zus Hanneke speelden in Heren 1 en Dames 1, mijn jongste broer Bas speelde ook al in de jeugd. Ik kwam als baby al op de club, het was hier elke zondag feest.

Eerst speelde mijn zus, dan mijn broer en daarna was het standaard friet halen en *Studio Sport* kijken. Kwamen we 's avonds om zeven uur thuis, mijn ouders met een paar drankjes op en wij als kids zwart van de modder en onder de chips en de chocola. Het waren mooie tijden. Ik heb foto's van mezelf als peuter met een stick in mijn handen, als ik net kan staan. Ik sleurde die sticks vanaf mijn tweede jaar door het huis.

Vanaf je zevende jaar mocht je wedstrijdjes spelen op een kwart veld. Ik kreeg een mooie, paars-oranje stick voor mijn zevende verjaardag van het merk Solo, destijds een passende naam voor mijn hockeystijl. Uiteraard ging die stick mee naar mijn kamer, ik kon er vanuit mijn bed uren naar kijken. Zaterdagochtend om tien uur begonnen de partijtjes, zes tegen zes. Ik zat om zeven uur 's ochtends al klaar, in mijn geel-blauwe hockeytenue en met mijn scheenbeschermers al aan. Ik had er in feite al twee jaar voor getraind.

Mijn moeder was onderwijzeres geweest en gaf ook de mini's training in Geleen. Mijn vader was ook coach bij de club. Op mijn vijfde stond ik al met een stick te pielen als zij training gaf. En deed ik al mee met andere teams. Als mijn moeder bij de veteranen speelde, haalde wij rotgrapjes uit in de kantine. Water met poedermelk en shampoo mengen en dat bij de tegenstanders in de schoenen stoppen. Ik heb het er nog weleens over met mijn nichtje, die ook lid was.

Ik was toen al retefanatiek. Ik wilde winnen, elke bal hebben en overal tegelijk in het veld staan behalve in het doel. Als keeper kon je niet rennen en goals maken. Soms moest ik weleens keepen, maar dan ging ik gewoon mee hockeyen in de cirkel. Mensen die mij later hebben zien hockeyen kunnen het zich misschien niet voorstellen. Maar ik passeerde als kind zes tegenstanders op snelheid en scoorde veel.

Vanaf de D'tjes kwamen er strafcorners bij. Ik kon als klein kind al hard slaan en nam toen ook al de strafcorners. De meeste keepers waren bang voor de harde ballen die ze op zich af kregen. Ik stopte de ballen zelf en knalde ze met

mijn forehand binnen. In de D'tjes speel je op een half veld, acht tegen acht. Ik werd formeel opgesteld als middenvelder, maar was ook in de D-junioren overal op het veld te vinden. We zijn vaak kampioen geworden, met de A-junioren van Scoop hebben we in de zaal zelfs om de Nederlandse titel gespeeld. Dat was uniek voor die club.

De hockeyclub ligt op vijf minuten fietsen van ons huis in Geleen, zodra we thuiskwamen uit school pakten we een zak met ballen en gingen naar de club. We maakten ook tennisveldjes op straat of hingen ergens een basketbalnetje op. Onze weekenden waren gevuld met sport, sport en nog eens sport.

Ik ben het vierde en jongste kind in het gezin Paumen. Mijn zus Hanneke is twaalf jaar ouder, mijn oudste broer Joep tien jaar. Dan valt er een gat en komt mijn broer Bas, die twee jaar ouder is. Ik ben geboren op 19 september 1985. Mijn ouders hebben me vernoemd naar mijn twee oma's: Maartje Yvonne Helene Paumen.

Ze hebben het zo gepland. Mijn moeder wilde graag vier kinderen, maar niet achter elkaar. Dat vond ze wat veel. Ze dacht: als Joep en Hanneke naar de kleuterschool gaan, is het tijd voor de volgende twee kinderen. Toen werd mijn vader Max voor bouwbedrijf Volker Stevin uitgezonden naar Nigeria voor een project in opdracht van Shell.

Het zou voor een jaar zijn en Nigeria leek mijn moeder niet het ideale land om te bevallen. Het werden tweeënhalft jaar, bij terugkeer in Nederland raakte mijn moeder snel zwanger van Bas. Ik was beslist geen nakomertje. Net als Joep en Hanneke wilde mijn moeder ook nu twee kinderen kort na elkaar. Zaten mijn ouders weer met twee kleintjes.

Mijn ouders creëerden thuis een warm nest. Ze maakten

het altijd gezellig, wachtten op ons met een kop thee. Alle feestdagen en verjaardagen werden uitgebreid gevierd. Mijn moeder zocht de harmonie die ze als kind heeft gemist. Haar vader was een bekende kno-arts, hij verhuisde van Groningen naar Limburg en ging werken in het ziekenhuis in Sittard. Hettie was het middelste kind van drie. Haar vader was een strenge man, die vooral met zijn werk bezig was. Er zat een behoorlijk leeftijdsverschil tussen de kinderen, ze groeiden los van elkaar op.

Haar broer en zus zijn allebei overleden, maar veel contact heeft ze met hen niet gehad. Ieder ging zijn eigen weg nadat ze uit huis waren. Ze waren bang voor hun vader. Zodra hij thuiskwam, ging iedereen zitten. Ze durfde zich nauwelijks te bewegen. Er heerste altijd een gespannen sfeer in het huis van haar ouders. Gezelligheid heeft mijn moeder nooit gekend, die vond ze pas bij de familie van mijn vader.

Max kwam uit een typisch katholiek gezin met zeven kinderen. Ze voelde meteen de warmte die ze thuis zo miste. Iedereen was daar welkom, vriendjes konden blijven slapen. Mijn moeder nam nooit vriendinnen naar huis, ze schaamde zich onbewust voor de sfeer thuis. Bij mijn vader merkte ze dat het anders kon. En ze wist meteen: zo zou ik het later ook graag willen.

In 1984 overleed mijn opa tijdens zijn vakantie in Zwitserland aan een hartaanval. Ik heb hem nooit gekend, hij was ook geen opa geweest voor Joep en Hanneke. Volgens mijn moeder waren ook zij een beetje bang voor hem. Mijn moeder vond het vreselijk om met Joep en Hanneke naar haar ouders te gaan. Ze was altijd bang dat er iets mis zou kunnen gaan.

Pas aan het einde van haar leven vertelde mijn oma dat ze zo blij was met mijn ouders, dat ze haar zo goed hadden geholpen. Dat had mijn moeder niet eerder gehoord, een teken van genegenheid kon er nooit vanaf. Mijn moeder groeide op in een liefdeloos gezin, tot op de dag van vandaag wil ze haar kinderen en kleinkinderen overladen met liefde. En ze vindt het nog belangrijker dat de kinderen goed met elkaar omgaan, want met haar broer en zus had ze geen hechte band.

Het was bij ons in Geleen altijd open huis. Iedereen bleef logeren, niks was te gek en alles mocht. Toen Joep en Hanneke op de middelbare school zaten en Bas en ik nog klein waren, was het vrijdagavond steevast een drukte van jewelste. Elke zaterdag was het voor mijn ouders een verrassing wie van de trap naar beneden kwam.

Bij ons thuis hoefde je niet bang te zijn voor een pijnlijke stilte als een glas kapotviel. Dan zou het wel heel vaak stil zijn geweest. De ruit van de garagedeur is wel vijftien keer vervangen, omdat er een bal doorheen ging. Ik geloof dat we bijna uit de verzekering zijn gezet. Er stonden ook geen bloemen in de tuin, zoals nu. De tuin was ons hockey- of voetbalveld.

Elke dag bezig met sport

Mijn proefwerken haalde ik als ik een dag daarvoor ging leren. Ik was alleen maar bezig met sport, ging voetballen of basketballen met de jongens. Toen Fortuna Sittard nog in de eredivisie speelde, ging ik als kind graag mee met mijn vader. En naar de ijshockeyers van Smoke Eaters natuurlijk.

's Ochtends bleef ik zo lang mogelijk in bed liggen, want de bel van het Graaf Huyn College kon ik bijna horen vanaf ons huis. Halfacht ging de wekker. En nog een keer. En nog eens. Vijf voor acht kwam ik eruit. Ik ontbeet vaak niet eens, omdat ik geen honger had, racete naar school en zat dan om tien over acht in het lokaal.

Na de laatste bel gingen mijn klasgenoten winkelen in Geleen, daar had ik helemaal niks mee. Ik vloog naar huis om op tijd op de training te zijn. En vanaf 2001 rende ik naar de trein, omdat ik bij Oranje Zwart in Eindhoven speelde. Voor mij telde alleen hockey.

Al vroeg draaide het om mij, al heb ik nooit het idee gehad dat mijn broers en zus het als een probleem hebben ervaren. Ze vonden ook niet dat er te veel aandacht naar mij uitging. Ze zijn altijd trots op mij geweest. Joep en Hanneke waren al snel het huis uit, voor Bas was het wellicht lastiger. Ik heb hem er nooit over gehoord.

We konden flink knallen, kneiterhard ruziemaken. In onze badjassen gingen we vaak judoën, we maakten er een echte wedstrijd van. Het begon als een spel. Bas had een blauwe badjas met een zwarte band en ik een schattig roze badjas met een roze band, die niet eens bestaat in het judo. Zo stond ik al 1-0 achter. Het werd al snel een gevecht door de hele woonkamer heen. Dan vond ik het niet meer leuk en begon ik te gillen. Of ik sloot mezelf op in het toilet, want Bas ging nog harder vechten en smeed me dan dwars door de kamer heen.

Maar we zijn ook heel close, gaan geregeld samen op wintersport of een avondje stappen. Dan kunnen we het nog flink bont maken. Bas kwam ook geregeld naar me kijken. Ook hij kan goed hockeyen, maar hij heeft nooit de ambitie gehad als ik om de top te bereiken.

Mijn ouders brachten hem weleens naar een selectietraining in Venlo. Zei Bas keurig tegen de trainer: 'Ik ben hier omdat mijn ouders het willen. Ik hoef niet zo nodig hogerop. U ziet me hier niet meer terug.' Bas speelt nog steeds bij HC Scoop, ook voor de gezelligheid. Hij had mede door een gebrek aan concentratie en interesse meer moeite met studeren.

Bas vond school nog minder belangrijk dan ik en ging met kinderen om die regelmatig rotzooi traptten. Bas werkt nu bij ABN Amro en ik vind het knap hoe hij zich helemaal omhoog heeft geknokt. Ik heb veel respect voor mijn ouders; het was een hele organisatie met vier kinderen. Het heeft ons nooit ergens aan ontbroken, we gingen in de zomer op vakantie en met wintersport. Iedereen deed twee sporten en ze brachten ons overal naartoe.

Toen ik op mijn dertiende in Wassenaar moest trainen met de B-jeugd, had ik het geluk dat mijn ouders al niet meer werkten en me konden brengen. Als ze dat niet hadden gedaan, had ik niet zo'n mooie carrière kunnen beleven. Ze hebben vanuit Limburg heel wat afgereisd voor het hockey, en later ook voor Hanneke en Joep die bij Forward in Tilburg speelden en voor Bas, die ook in de overgangsklasse bij Venlo speelde.

Al in mijn jeugd realiseerde ik me hoe belangrijk de steun van je ouders is. En dat gevoel is tijdens mijn carrière alleen maar sterker geworden. Mijn moeder is trots dat haar kinderen en kleinkinderen aan sport doen. Ze had net zo'n carrière willen hebben als ik. In haar jeugd begon je pas op je twaalfde met hockey en haar ouders kwamen nooit kijken. Haar ouders informeerden nooit naar de resultaten van haar wedstrijden.

Mijn oma is weleens mee geweest, toen ik nog bij Geleen speelde. Keek ze alleen maar op haar horloge, hoelang het nog duurde. In het verzorgingstehuis in Geleen had de beste vriendin van mijn moeder krantenartikelen opgehangen over de gouden medaille die ik op de Spelen van Peking met het Nederlands team had gewonnen. Ik geloof niet dat ze er lang naar omkeek of dat ze er heel blij mee was. Ze had geen idee, denk ik. Mijn moeder is later zo fanatiek gaan sporten omdat ze voor haar gevoel iets in te halen had. Ze had een ander talent dan ik, ze was conditioneel heel sterk en supersnel.

Mijn vader heeft nooit gehockeyd, wel op hoog niveau getennist. Mijn ouders speelden samen 35-plustoernooien door heel Nederland. Mijn vader is een fantastische, lieve man, die het beste voorheeft met iedereen. Je voelt zijn warmte, is heel charmant. Hij heeft het als kind niet gemakkelijk gehad, zijn vader overleed toen hij tweeëntwintig jaar was. Sindsdien voelde mijn vader zich als oudste verantwoordelijk voor zijn moeder, vijf zusjes en een broertje.

Hij werkte als financieel controller bij Laeven bv in Nederland en België, een dochtermaatschappij van Volker Stevin. Hij werd redelijk vroeg afgekeurd vanwege problemen met zijn gezondheid. Dat verdriet heeft hij moeten verwerken. Het is mooi dat hij zijn geluk heeft gevonden in het gezin en in de sport. Mijn vader is een hele slimme man, hij hielp ons met de exacte vakken op school. Vooral wiskunde was zijn specialiteit. Hij heeft alles voor mij gedaan, zelfs jarenlang mijn financiën. Ook hij kan nu genieten van het leven.

Mijn moeder is een sterke vrouw, zij is de spil in het ge-

zin die de harmonie bewaakt. Ik kan alles bij haar kwijt, ze zal nooit oordelen en proberen het juiste advies te geven. Ze biedt een luisterend oor. Ik zie haar elke dag met een glimlach van het leven genieten. Zij maakt er een feest van en dus komt iedereen nog graag thuis.

Die drive heb ik van haar, zij speelde desnoods met het bloed in de schoenen om haar tennispartijen te winnen. Mijn moeder was al bijna zeventig toen ze met mij naar de fitness ging. Zij heeft twee nieuwe heupen en rent weer als een kievit door het huis. Ze is fit en scherp gebleven.

Mijn moeder vond het mooi wanneer ik als kind een briefje achterliet in de kamer. 'Ik heb lekker getraind.' Of: 'Ik ben gekozen voor Nederland-B, dit is de mooiste dag van mijn leven.' Mijn ouders wisten dat ik maar één droom had: later in het Nederlands team spelen. Ze hebben me altijd gestimuleerd.

Volgens mijn moeder spatte de gedrevenheid er bij mij als kind al van af. Ik heb als jongste moeten knokken voor mijn plekje. Dan stond ik weer te gillen in de tuin als iemand een bal van me had afgepakt. Ik kan in het veld nog steeds vloeken en tieren als het niet loopt zoals ik dat wil. Zou best kunnen dat het daarvandaan komt. Je hebt ook kinderen die dingen laten gebeuren. Ik wist al vroeg wat ik wilde.

Voor mijn dertigste verjaardag kreeg ik van mijn ouders een fotoboek over mijn leven, plus een doos met allerlei spullen van vroeger. Daartussen vond ik een vriendenboekje van school. Ik was zo'n tien jaar oud toen ik schreef: 'Ik ben het gelukkigst als ik in het Nederlands elftal mag hockeyen. En ik ben niet blij als ik het Nederlands elftal niet haal.'

Een keer hebben mijn ouders me verboden om met Jong Oranje mee te gaan, omdat ik bij mijn studie Marketing en Communicatie in Sittard een flinke achterstand had opgelopen. Ik was niet de braafste. Ik had het laten verslonzen door mijn eigen gedrag; doorzakken in Eindhoven en de volgende dag zo brak zijn dat ik met een vriend na een uur-tje school ergens in Sittard op een terras ging zitten.

Mijn ouders konden me niet erger straffen dan een jeugd-EK in Dublin te moeten missen. Toen heb ik drie maanden mijn best gedaan en die studie afgerond. Hoewel ik de voorbereiding had gemist, werd ik toch opgeroepen voor het EK. Het leek een cadeau.

We zijn allemaal uitgewaaid, iedereen heeft zijn eigen leven, maar eerste kerstdag zijn we met zijn allen in Limburg. Indirect ben ik met mijn hockeycarrière een bindende kracht geweest. Om mij heen heb ik families uit elkaar zien vallen, wij zijn bij elkaar gebleven. Als ik langs de kant bij Den Bosch het complete gezin zag staan, gaf me dat een warm gevoel.

Hockey in Limburg

In Sittard ligt het Maartje Paumenplein. Het blijft gek dat een stukje van die stad mijn naam draagt. Bij hockeyclub Scoop is het hoofdveld naar me vernoemd. Ik heb hier zelf niet meer gespeeld, de fusieclub verhuisde naar dit complex toen ik naar Oranje Zwart ging. In 2015 heb ik bij Scoop nog een interland gespeeld met het Nederlands team. De club had een mooi stadion neergezet en het Maartje Paumenveld werd officieel geopend.